

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 4To/95/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6722010269
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Mikluš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6722010269.5

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Mikluš a sudcov JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA a JUDr. Petra Hunáka, PhD., v trestnej veci obžalovaného A. B., stíhaného pre pokračovací zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Tr. zák., na neverejnom zasadnutí dňa 28. septembra 2023, o sťažnosti prokurátora Okresnej prokuratúry Zvolen proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 1T/20/2022 zo dňa 29. 06. 2023, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť okresného prokurátora zamieťa.

odôvodnenie:

Samosudca Okresného súdu Zvolen uznesením sp. zn. 1T/20/2022 zo dňa 29. 06. 2023 podľa § 280 ods. 2 Tr. por. trestnú vec obžalovaného A. B., nar. XX. XX. XXXX C. D., trvale bytom E. F. XXXX/XX, D., t.č. bytom G. XXXX/XX, D., stíhaného pre pokračovací zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

v období od 28. 05. 2020 do dňa 26. 07. 2021 v meste Zvolen v priestoroch bytu na adrese G. XXXX/XX, D. spôsobil svojej matke A. B., G. XX. XX. XXXX, s ktorou zdieľal spoločnú domácnosť na adrese jej trvalého pobytu fyzické a psychické utrpenie tým spôsobom, že v presnejšie nezistený deň po dátume 28. 05. 2020 jej nadával, že je piča a krava a následne dňa 26. 07. 2021 v čase okolo 21.00 h jej bez akejkoľvek príčiny začal vulgárne nadávať, že je sprostá, krava, piča, kurva, na čo ju udrel dlaňou do oblasti tváre, v dôsledku čoho poškodená zavolala policajtov po čom bol privolanými príslušníkmi Obvodného oddelenia PZ vo Zvolene vykázany z obydlija podľa § 27a zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, okrem udalosti zo dňa 17. 07. 2021, kedy mal svojej matke A. B. búchať na vchodové dvere bytu na adrese jej trvalého pobytu, po čom mu bola príslušníkmi OO PZ Zvolen uložená pokuta vo výške 10 €, čím jej nespôsobil žiadne zranenia vyžadujúce si lekárske ošetrenie,

- dňa 05. 12. 2021 v čase približne o 20.00 h v priestoroch bytu jeho matky A. B. nachádzajúcim sa na 6. poschodí na adrese D., G. XX začal menovanú obviňovať, že je zlodejka, lebo mu ukradla elektrický kábel, ktorým sa nabíja mobilný telefón, pričom jej nadával, že je kurva, piča vyjebaná, aby zdochla na narodeniny a po tom ako mu povedala, že ide zavolať políciu, ušiel z bytu na neznáme miesto, následne v ten istý deň v čase približne o 20.30 h sa do uvedeného bytu vrátil, ľahol si na posteľ a uskutočnil telefonát, po ukončení ktorého opätovne jej začal vulgárne nadávať, že je zlodejka, kurva vyjebaná, aby zdochla a žiadal ju aby mu vrátila kábel na nabíjanie telefónu, v dôsledku čoho A. B. opäť volala políciu, kde keď to A. B. zbadal, tak ju jeden krát udrel päťou do ramena a ušiel na neznáme miesto, po čom bol privolanými príslušníkmi Obvodného oddelenia PZ vo Zvolene vykázany z obydlija podľa § 27a zákona

č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, avšak v jeho neprítomnosti, úderom päšťou do ramena menovanej nespôsobil žiadne zranenia vyžadujúce si lekárske ošetrenie,

dňa 19. 12. 2021 v čase približne o 14.45 h vo Zvolene, v priestoroch bytu jeho matky A. B. nachádzajúcom sa na 6. poschodí na adrese D., G. XX, vyhrážal svojej matke, A. B., G. XX. XX. XXXX tým spôsobom, že aby počkala, že zhorí, pričom sa opätovne správal vulgárne, v dôsledku čoho ho vyzvala, aby z jej bytu odišiel, pretože je z tohto bytu vykázaný políciou, čo neuposlúchol, po čom bol následne zadržaný privolanou hliadkou polície, kde takýmto konaním spôsobil A. B., G. XX. XX. XXXX, trvale bytom G. XXXX/XX, D. fyzické a psychické utrpenie a obmedzoval jej bezpečnosť,

postúpil na prejednanie Okresnému úradu Zvolen, odboru všeobecnej vnútornej správy, ktorý túto vec prejedná ako priestupok, pretože nejde o trestný čin.

Proti tomuto uzneseniu podal okresný prokurátor v zákonnej lehote sťažnosť, ktorú písomne zdôvodnil podaním doručeným prvostupňovému súdu dňa 11. 07. 2023. V sťažnosti uviedol, že odôvodnenosť podania obžaloby a zákonnosť uplatnenej právnej kvalifikácie sú podložené dôkazmi z prípravného konania, pričom k podstatným zmenám nedošlo. Práve pre samotný charakter páchania tohto zločinu „za zavretými dverami“ je ťažké detailne preukázať závažnosť konania páchatel'a, pričom je potrebné citlivo vyhodnotiť jednotlivé dôkazy. Prokurátor sa nemohol stotožniť s tvrdením súdu, že nebola preukázaná sústavnosť konania obžalovaného a poukázal na to, že na obžalovaného je podaná ďalšia obžaloba na Okresný súd Zvolen pre totožné konanie v predchádzajúcom období, o ktorej nebolo doposiaľ rozhodnuté. Z uvedených dôvodov nie je možné konanie obžalovaného podceňiť a zľahčiť. Zároveň poukázal na to, že obžalovaný sa konania dopúšťa pod vplyvom alkoholu, ktorý zvyšuje jeho agresivitu, pričom znalkyňou bolo odporučené uloženie ochranného protialkoholického liečenia ústavnou formou, o ktorej však okresný súd nerozhodol. K fyzickému a psychickému utrpeniu prokurátor uviedol, že § 208 ods. 1 Tr. zák. si nevyžaduje vyššiu mieru intenzity, ktorej následkom je neznesiteľné utrpenie. Postačuje, ak poškodená osoba pociťuje protiprávnosť konania páchatel'a ako príkorie, zlo, bezprávie, a takéto konanie sústavne nepriaznivo ovplyvňuje jej každodenný život a vyvoláva sústavnejšie obavy z opätovného protiprávného konania páchatel'a. Prokurátor uviedol, že tieto skutočnosti jednoznačne boli preukázané a to najmä výpoveďami samotnej poškodenej. Problematické vzťahy medzi obžalovaným a poškodenou popísali aj svedkyne – H. B., I. E., A. J. a I. K.. Navyše u obžalovaného boli zistené sklony riešiť záťažové situácie aj fyzickým násilím. Prokurátor ďalej uviedol, že znalkyňa vyšetrujúce poškodenú uviedli, že táto netrpí psychotraumou, ani inými psychickými následkami. Psychický diskomfort sa u nej prejavuje najmä vtedy, keď je vystavená neprimeranému správaniu obžalovaného. Dodal, že pokiaľ sa jedná o syndróm týranej osoby, je bez právneho významu, či bol tento syndróm zistený, nakoľko podstata § 208 ods. 1 Tr. zák. nevyžaduje, aby bol takýto následok spôsobený. Obžalovaný od začiatku spáchanie žalovaného zločinu popiera, matka je tá, kto na neho kričí, chce sa ho zbaviť, on ju fyzicky nenapadol a vulgarizmy bežne používajú vo vzájomnej komunikácii. Podľa názoru prokurátora tak bolo s poukazom na uvedené dôkazy preukázané, že obžalovaný naplnil pojmové znaky zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Tr. zák. a teda sa dopustil konania, ktoré sa mu kladie za vinu. Nie je možné konštatovať, že takéto konanie nebolo takej intenzity a sústavnosti, že by vykazovalo znaky žalovaného zločinu. Navyše vo veci nebolo rozhodnuté o navrhovanom ochrannom opatrení, ako ani o doličnej veci. S poukazom na uvedené prokurátor navrhol, aby Krajský súd v Banskej Bystrici napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Podľa § 192 ods. 1) Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia. Po postupe v zmysle tohto ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nebola dôvodne podaná.

Podľa § 208 ods. 1 písm. a) Tr. zák. kto blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobí fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán a popálenín rôzneho druhu, ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu alebo stresu, násilnou izoláciou, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie alebo obmedzuje jej bezpečnosť, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

Objektom tohto trestného činu je ochrana blízkych osôb a ochrana osôb, ktoré so zreteľom na nedostatok veku (deti) alebo plnoleté osoby pre chorobu, starobu, invaliditu, mentálnu retardáciu, sú v starostlivosti alebo výchove iných osôb. U oboch kategórií osôb ide najmä o ochranu pred domácim násilím. Objektívnu stránkou je konanie páchatel'a, ktorý blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobí fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie niektorou z foriem uvedených v tomto ustanovení.

Z obsahu sťažnosti prokurátora je zrejmé, že vytyka súdu prvého stupňa nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov, pričom podľa jeho názoru vykonanými dôkazmi bolo preukázané, že obžalovaný sa dopustil žalovaného trestného činu, ako aj nesprávny výklad ustanovenia § 208 ods. 1 Tr. zák. S týmto názorom sa odvolací súd nestotožnil, pričom poukazuje na skutočnosť, že v zásade nemožno vytykať súdu prvého stupňa nezákonnosť napadnutého uznesenia len preto, že sťažovateľ dospel na základe vlastného hodnotenia dôkazov vo významnej časti a vlastnej interpretácie zákonného ustanovenia k iným skutkovým a právnym záverom, než súd prvého stupňa.

Po postupe v zmysle uvedeného ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť okresného prokurátora nebola dôvodne podaná, pretože v danom prípade boli splnené zákonné podmienky na postúpenie veci podľa § 280 ods. 2 Tr. por., v zmysle ktorého súd postúpi vec inému orgánu, ak zistí, že nejde o trestný čin, ale žalovaný skutok by mal iný orgán prejednať ako priestupok, služobné previnenie alebo disciplinárne previnenie, o ktorých je tento orgán príslušný rozhodovať.

Okresný súd pri dôslednom dodržaní procesného postupu rozhodol na hlavnom pojednávaní v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. V tomto smere vykonané dôkazy správne vyhodnotil, a to jednotlivo, ako aj v ich súhrne. Odôvodnenie rozhodnutia zodpovedá všetkým hľadiskám obsiahnutým v ustanovení § 176 ods. 2 Tr. por., pričom prejednávanému prípadu venoval náležitú pozornosť. Stručne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona.

Okresný súd jasne rozobral jednotlivé znaky skutkovej podstaty žalovaného trestného činu. Sám explicitne uviedol a zdôraznil, že zistenie syndrómu týranej osoby u poškodenej osoby nie je zákonným znakom skutkovej podstaty trestného činu podľa § 208 Tr. zák. Krajský súd dodáva, že hoci bola v dôsledku novely uskutočnenej zákonom č. 397/2015 Z. z. zmenená definícia § 208 Tr. zák. (zmenené znaky objektívnej stránky skutkovej podstaty), je spôsobenie fyzického alebo psychického utrpenia individuálnou kategóriou, ktorá závisí od prahu znášanlivosti každého človeka, ktorú je tak pri dokazovaní vhodné skúmať, napr. aj vo forme ťažkého príkoria. Aj prokurátor vo svojej sťažnosti uvádza, že poškodená osoba musí protiprávnosť konania páchatel'a pociťovať ako príkorie, pričom takéto konanie sústavne nepriaznivo ovplyvňuje jej každodenný život a vyvoláva sústavnejšie obavy z opätovného protiprávneho konania páchatel'a.

V danom prípade prvostupňový súd vykonal na hlavnom pojednávaní všetky dostupné dôkazy, ktoré by mohli prispieť k objasneniu veci, pričom v napadnutom uznesení ich podrobne konštatoval a tieto aj náležite vyhodnotil. Aj krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že dokazovaním bolo preukázané, že obžalovaný s poškodenou si vzájomne, aj vulgárne, nadávali a kričali po sebe. Dokazovaním však nebolo preukázané, že by sa obžalovaný voči poškodenej dopustil fyzického násillia. Aj z psychologického znaleckého posudku znalkyne L. K. vyplýva, že poškodená konanie obžalovaného hodnotila tak, že nevnímala od neho fyzickú agresiu, ani psychické týranie, ale jeho konanie vnímala ako obťažujúce, nemienila ho ďalej znášať a rozhodla sa situáciu riešiť privolaním polície. Poškodená taktiež ani nevykazuje znaky týranej osoby v súvislosti s konaním páchatel'a. Okresný súd okrem uvedeného poukázal na to, že počas 1 roku a 7 mesiacov sa malo jednať o štyri ataky, pričom, ako je aj uvedené vyššie, medzi obžalovaným a poškodenou je neštandardný rodinný vzťah, ktorý sa prejavuje v používaní vulgárností, kriku, hluku a pod.

Okresný súd ďalej poukázal na to, že okrem výpovedí poškodenej, nebolo fyzické poňatie konania obžalovaného jednoznačne a bez pochyb preukázané, nakoľko aj svedkovia vypovedali, že žiadne fyzické napadnutie poškodenej obžalovaným nevideli. Zároveň poškodená na hlavnom pojednávaní vystupovala sebavedomo, tvrdila, že ona sa obžalovaného nebojí a že mu dá aj „po papuli“. V tejto

súvislosti krajský súd pripomína, že v prípade, ak má slúžiť výpoveď poškodeného (svedka) ako jediný priamy dôkaz, preukazujúci vinu obžalovaného, bez ďalších podporných dôkazov, musí byť tento dôkazný prostriedok jasný, logický, zrozumiteľný, presvedčivý, vierohodný a zároveň nesmie byť spochybniteľný, či dokonca vyvrátený.

K skutočnosti, že z bytu, v ktorom žili obžalovaný a poškodená počuli svedkovia takmer denne hluk, krik, nadávky a buchot je nutné zdôrazniť, že takýto spôsob spolužitia medzi obžalovaným a poškodenou bol bežný, čo potvrdili najmä rodinní príslušníci. Toto konanie tak nie je možné podriaďiť pod žalovaný trestný čin, nakoľko, ako vyplýva aj z vyššie uvedeného, nebolo preukázané, že by poškodená toto konanie obžalovaného pociťovala ako príkorie.

Keďže okresný súd napadnuté uznesenie podrobne odôvodnil a krajský súd sa s uvedenými dôvodmi v plnom rozsahu stotožnil, na odôvodnenie napadnutého uznesenia v podrobnostiach poukazuje, nakoľko opakovať správne a podrobné dôvody zákonného rozhodnutia by bolo nadbytočné.

Aj podľa názoru krajského súdu, po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, nejde v danom prípade o trestný čin, avšak predmetné konanie obžalovaného, by bolo možné posúdiť a prejednať ako priestupok. Vzhľadom na vyššie uvedené, potom okresný súd správne postupoval, keď vec postúpil Obvodnému úradu, odboru všeobecnej vnútornej správy Zvolen.

K námietkam prokurátora ohľadom neuloženia ochranného liečenia, a trestu prepadnutia veci krajský súd uvádza, že nakoľko sa nejedná o trestný čin, ani o čin inak trestný a súd nerozhodoval vo veci samej, nemohol ochranné opatrenie a samozrejme ani trest prepadnutia veci ukladať.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Z uvedených dôvodov senát Krajského súdu v Banskej Bystrici rozhodol tak, že sťažnosť okresného prokurátora podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 Tr. por. v spojení s § 180 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.